

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

lalín
AXENDA
URBANA

AXENDA URBANA DE LALÍN 2030

BENVIDA!

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

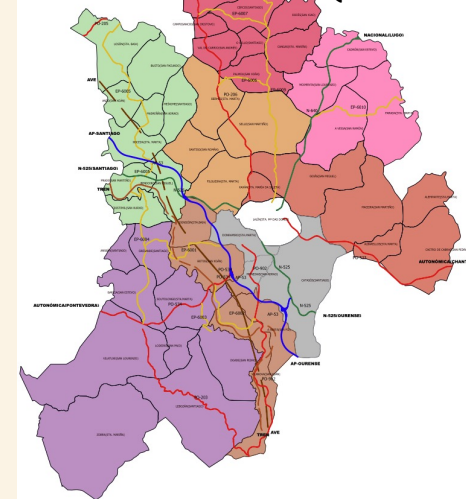

POR QUE ESTAMOS HOXE AQUÍ?

lalín
AXENDA
URBANA

AGRUPACIÓNS PARROQUIAIS

PENSÉMOLO!

Os seres humanos levamos cambiando a paisaxe durante séculos para adaptalo ás nosas necesidades.

IMPACTO AMBIENTAL

SUSTENTABILIDADE:

AMBIENTAL

ECONÓMICA

SOCIAL

CAMBIO DE PARADIGMA

AGENDA URBANA ESPAÑOLA

www.aue.gob.es

¿Qué es?

Plan de Acción AGE

Implementación

Otras Agendas y Planes de Acción

Transferencia de conocimiento

El camino para conseguir pueblos y ciudades más humanos

Agenda Urbana Española

La Agenda Urbana Española, tomada en consideración por el Consejo de Ministros el 22 de febrero de 2019, es la hoja de ruta que va a marcar la estrategia y las acciones a llevar a cabo hasta 2030, para hacer de nuestros pueblos y ciudades ámbitos de convivencia amables, acogedores, saludables y concienciados. Constituye un verdadero “menú a la carta” para que todos los actores, públicos y privados, que intervienen en las ciudades y que buscan un desarrollo equitativo, justo y sostenible desde sus distintos campos de actuación, puedan elaborar sus propios Planes de Acción.

LALÍN, REFERENTE EN DESENVOLVEMENTO URBANO E RURAL SOSTIBLE

O MUNICIPIO DE **LALÍN** FORMA PARTE DAS **121 ENTIDADES LOCAIS** (CONCELLOS E DEPUTACIÓNS) QUE FORON SELECCIONADAS COMO PROXECTO PILOTO DO PLAN DE ACCIÓN DA AXENDA URBANA.

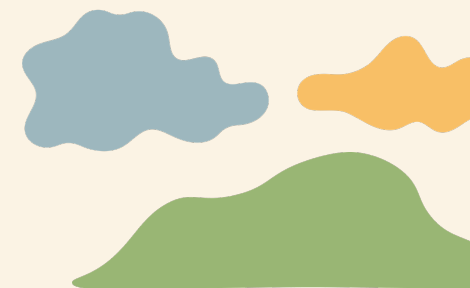
O CONCELLO SEGUE TRABALLANDO PARA OBTEN UN **LALÍN MÁIS SOSTIBLE, PRÓSPERO, COHESIONADO E INCLUSIVO** DE AQUÍ A 2030, GRAZAS AO MARCO METODOLÓXICO DA AXENDA URBANA ESPAÑOLA.

lalín

AXENDA
URBANA

FASES:

- Diagnose da realidade urbana e rural.
- Elaboración do Marco estratéxico.
- Plan de Acción.
- Sistema de seguemento e avaliación.

lalín
AXENDA
URBANA

PARTICIPACIÓN DA CIDADANÍA

OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS

- ORDENAR O TERRITORIO E FACER UN USO RACIONAL DO CHAN, CONSERVALO E PROTEXELO

E1

OBJECTIVOS ESTRATÉGICOS

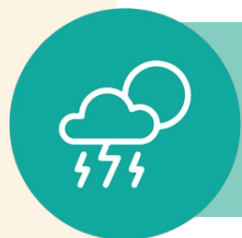

- EVITAR A DISPERSIÓN URBANA E
REVITALIZAR A CIDADE EXISTENTE

E2

OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS

- PREVER E REDUCIR OS IMPACTOS DO CAMBIO CLIMÁTICO E MELLORAR A RESILIENCIA

E3

OBJECTIVOS ESTRATÉGICOS

**FACER UNHA XESTIÓN SOSTIBLE DOS
RECURSOS E FAVORECER A ECONOMÍA
CIRCULAR**

E4

OBJECTIVOS ESTRATÉGICOS

**FAVORECER A PROXIMIDADE E A
MOBILIDADE SOSTIBLE**

E5

OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS

- FOMENTAR A COHESIÓN SOCIAL E
BUSCAR A EQUIDADE

E6

OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS

**IMPULSAR E FAVORECER A ECONOMÍA
URBANA**

E7

OBJECTIVOS ESTRATÉGICOS

GARANTIR O ACCESO Á VIVENDA

E8

OBJECTIVOS ESTRATÉGICOS

LIDERAR E FOMENTAR A
INNOVACIÓN DIXITAL

E9

OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS

MELLORAR OS INSTRUMENTOS DE
INTERVENCIÓN E O GOBERNO

E10

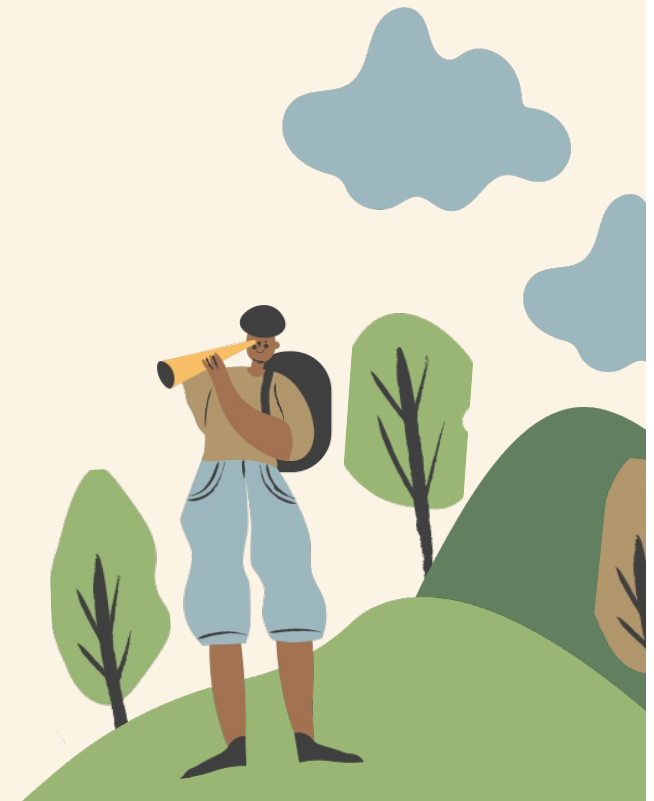
ULO AS PARROQUIAS... ulo o rural?

AXENDA URBANA / AXENDA RURAL ...adaptarse á realidade territorial

“«la parroquia es una de las más pungentes características de nuestra tierra y de ninguna manera se debe prescindir de su existencia»

Alfonso Daniel Rodríguez Castelao, Sempre en Galiza

O artigo 40 do Estatuto de Autonomía señala que «poderase recoñecer personalidade xurídica á parroquia rural»

AXENDA URBANA / AXENDA RURAL

...adaptarse á realidade territorial... e aos tempos

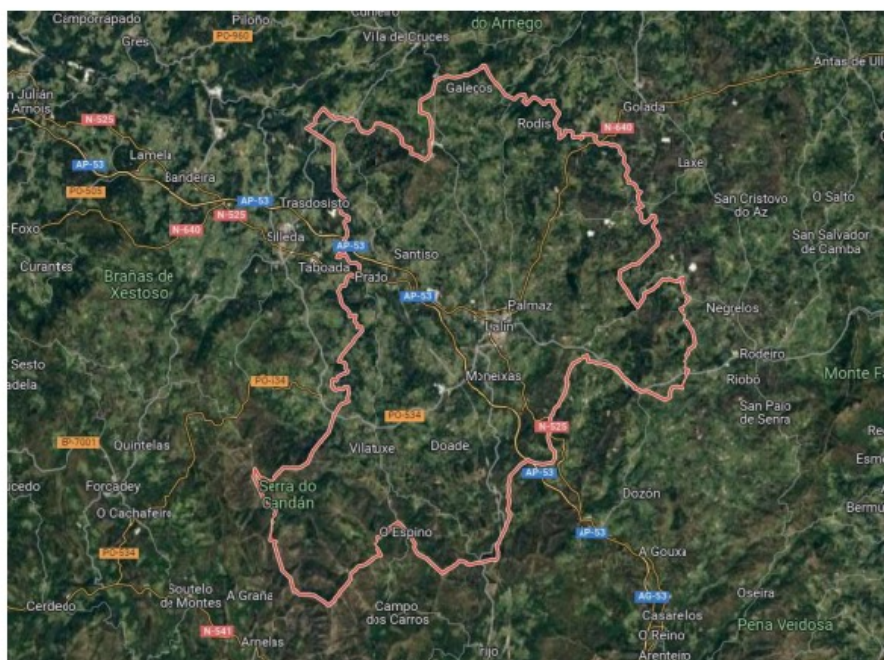
Auxe das parroquias rurais entre os S XI e XIII foi un motor de crecemento, cooperación e impulso

A parroquia e a “veciña” (institución consuetudinaria galega) citada en Dereito Civil de Galicia (Ley 2/2006)

A parroquia é a “unidade social inmediatamente superior á familia”, composta “case sempre por varios núcleos de poboación, por varios grupos de casas denominados aldeas e lugares”, entre cuxos veciños “crease unha vida común, unha comunidade de espiritualidade” e intereses materiais, un hábito de convivencia, un sistema de relacións que chegan a conformar unha verdadeira conciencia de grupo”, rexida por un Concello de casais... e un Pedáneo (M. Risco)

AS ÁREAS PARROQUIAIS

LALÍN

Superficie: 326,83
km²

51 parroquias

328 núcleos rurais

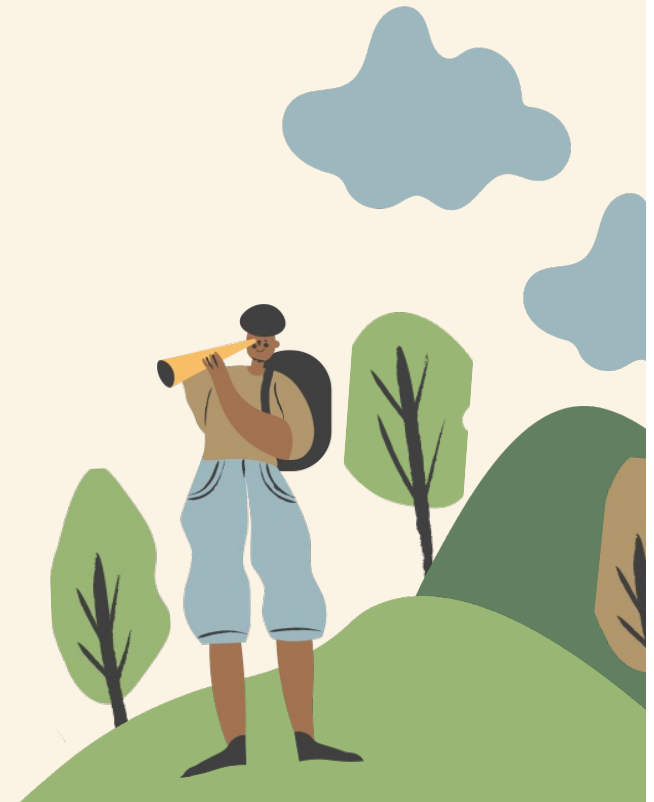
ÁREAS PARROQUIAIS

PARA QUE?

Dinamizar as áreas rurais do concello

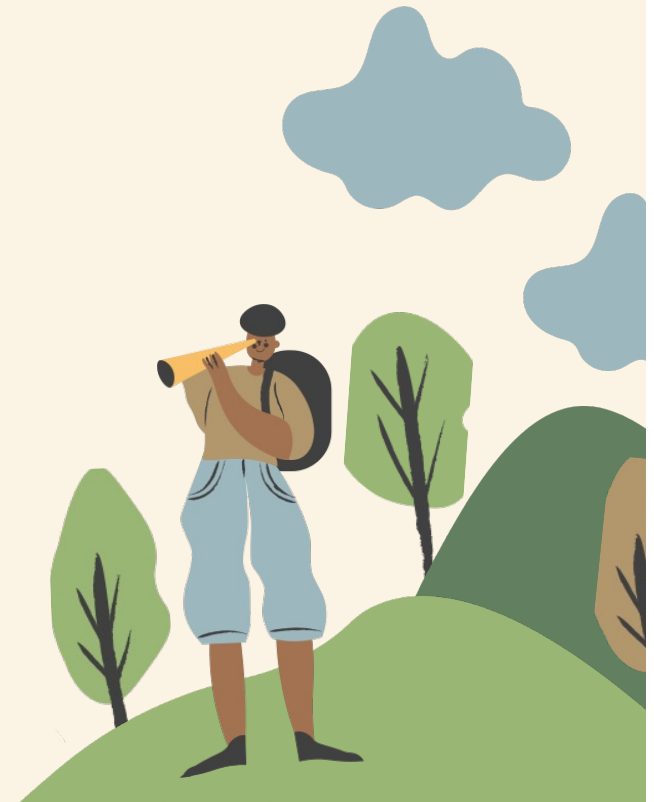
Levar actividades culturais, sociais e deportivas
a todas as parroquias

Satisfacer as necesidades de servizos da
ciudadanía

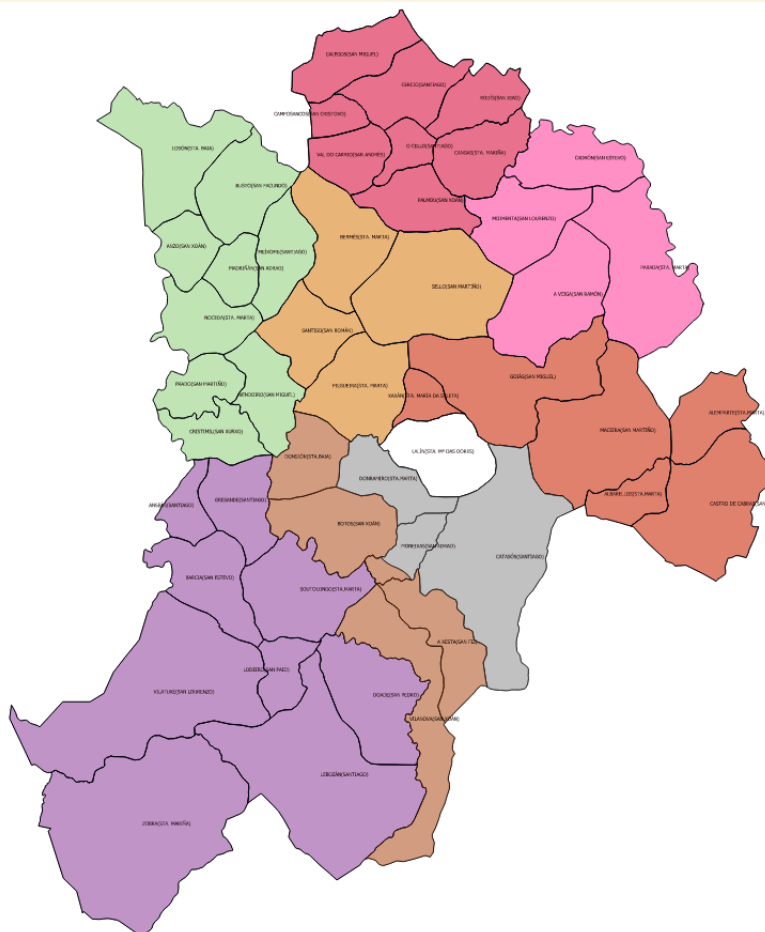

CRITERIOS PARA A CREACIÓN DAS 8 ÁREAS PARROQUIAIS

- Densidade poboacional
- Franxas de idade
- Dotacións existentes e Necesidades específicas
- Relacións tradicionais entre unhas parroquias e outras
- Actividades común no territorio
- División ou conexión establecida polas propias carreteras

ÁREAS PARROQUIAIS

- Área Parroquial "VÍA DA PRATA"
- Área Parroquial "ALTO DE VALES"
- Área Parroquial "DO CANDÁN"
- Área Parroquial "VAL DO DEZA"
- Área Parroquial "VAL DO ARNEGO"
- Área Parroquial "A BALOUTA"
- Área Parroquial "VAL DO BOI"
- Área Parroquial "CARRIO SUR"

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
374	5	36

Agrupación parroquial “A BALOUTA”

Muimenta, Cadrón, A Veiga, Parada e Alperiz.

- Instalacións importantes (campo de fútbol, conservatorio/auditorio).
- **Patrimonio arqueolóxico** (Altar do Sol “BIC”, Ponte dos Cabalos, mámoas).
- Actividades de valor cultural suliables: a banda de música, agrupacións populares...

- A media de idade da súa poboación creceu máis que a media do municipio, tanto no segmento dos maiores de 65 anos, como especialmente no segmento dos maiores de 84 anos (3 puntos por riba da media municipal).

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
711	9	30,5

Agrupación Parroquial “VAL DO ARNEGO”

Cercio, Palmou, Palio, Cangas, Rodís, Cello, Val, Camposancos e Galegos.

- **Actividade cultural** relevante (ex. ciclos culturais Cercio con 43 edicións), elemento de dinamización e cohesión veciñal, fomenta a relación entre parroquias.

- Forte vinculación sociolóxica e veciñal.

- **CEIP “Varela Buxán”**, ao que tamén acuden cativos do núcleo urbano de Lalín.

- Zona de **servizos**: Cooperativa, gasoleira e un supermercado.

- **Patrimonio**: Capela de Santa Baia, Castro de Camposantos, Santuario dos Milagres, Casa de Varela Buxán e Santuario de Cercio.

- A media de idade da súa poboación é 8 anos superior á media municipal, o peso da poboación menor de 5 anos é maior que no conxunto de Lalín (e creceu lixeiramente nos últimos 10 anos).

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1430	9	91,1

Agrupación parroquial “DO CANDÁN”

Vilatuxe, Barcia, Gresande, Soutolongo, Doade, Lodeiro, Lebozán, Anseán e Zobra .

- Baixa densidade de poboación, idade media 6 anos por riba da media do Concello, e un importante peso da poboación maior de 84 anos
- Boa parte do seu territorio está declarado Espazo Natural Protexido.
- Concentra o 10,17% das explotacións agrícolas e gandeiras de Lalín.

Elementos de conexión entre parroquias:

- **CEIP** “Vicente Arias de la Maza” con máis de 50 anos. Conservatorio/auditorio.
- **Servizos comerciais** do seu entorno (banco, farmacia, hostalería, estación de servizo...)
- Vilatuxe mantén tradicións intanxibles que reforzan lazos de veciñanza: banda de música, celebración Feira do Carballiños.
- **Elementos etnográficos e patrimoniais** (museo etnográfico Casa do Patrón, Pazo Gamallo de Barcia, Pazo do Outeiro de Vilatuxe, Casas “A trigueira” Zobra, Ruta das Alvarizas, Roteiros sinalizados, Pazo de Des, sartegos de Barcia, igrexas singulares)... coexionadores e dinamización cultural e económica do territorio.

Agrupación parroquial “VAL DO DEZA”

Prado, Bendoiro, Cristimil, Noceda, Busto, Méixome, Madriñán, Anzo e Losón.

- Boas conexións co centro do municipio e outras áreas artelladas sobre a N525.
- Importante dinamismo comercial, iniciativas emprendedoras e novas actividades turismo sustentable.
- Interconexión e dinamismo cultural.
- **CEIP “Xoaquín Loriga”**, ao que tamén acuden cativos do núcleo urbano de Lalín.
- **Patrimonio histórico:** Pazos de Liñares e Anzuxao, Capela de Santa Lucía, Ponte Taboada, Ponte Asneiro, Santuario do Corpiño, Castros de Bendoiro e da Ourela...
- Actividade transformadora (queixerías, cárnicas).
- Actividade turística **Camiño de Santiago**, Albergue para peregrinos en A Laxe .
“Cabanas turísticas”.
- É un dos poucos colectivos parroquiais onde a poboación infantil (menores de 5 anos) crece/futuro dinamismo demográfico da zona.
- Área de considerable actividade agrícola e gandeira.

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1461	9	41,5

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1056	4	32,2

Agrupación parroquial “VÍA DA PRATA”

Botos, Donsión, Xesta e Vilanova.

- **Polígono industrial.**
- **Cooperativa** (Botos), laboratorio e granxa Mouriscade, base da Consellería de Medio Rural.
- **Elementos de carácter patrimonial:** a parroquia está atravesada polo Camiño de Santiago (Camiño Mozárabe - Sanabrés/Vía da Prata), "Fraga de Alen", Fábrica da Luz.
- Hostalería, dous centros de acollida para peregrinos.
- Peso específico da poboación maior de 65 anos e maior de 84 anos.
- AP-53 e as vías férreas de alta velocidade e vías convencionais con estación de tren.

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1014	6	43,1

Agrupación parroquial “VAL DO BOI”

Goiás, Xaxán, Maceira, Alemparte, Castro e Albarelos.

- A principal **zona gandeira** do Concello (**34%** das explotacións agrícolas e gandeiras).
- Dúas das seis **cooperativas** de actividade agrícola e gandeira do Municipio (Goiás – Castro de Cabras)
- Transitada polo **Camiño de Inverno** do Camiño de Santiago, dinamizador do territorio.
- Maior perda de poboación relativa. Ten máis poboación maior de 65 anos que a media do concello.

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1031	6	30,1

Agrupación parroquial “CARRIO SUR”

Figueira, Santiso, Sello, Fontecabalos, Bermés e Erbo.

- A actividade económica concéntrase arredor do **polígono industrial Lalín 2000** e das explotacións gandeiras da zona (arredor do **10%** do total de todo o Concello).

- Tendas de alimentación na parroquia de Santiso

- **Patrimonio arqueolóxico e arquitectónico:** Petróglifos de Carrio, capela de San Adrao, Telleiras, Casa do Tintorero de Santiso.

- Poboación cunha idade media de 50 anos anos , nos que a porcentaxe de menores de 5 anos é idéntica á media do Concello, e os maiores de 84 só superan a media do Concello.

Habitantes	Nº parroquias	Superficie Km2
1485	3	17,8

Agrupación Parroquial “ALTO DE VALES”

Donramiro, Moneixas e Catasós.

- N 525 unha infraestrutura básica de “distribución” de movementos.
- Importante equipamento deportivo (campo de fútbol, Arena...).
- Parte engarza xa co núcleo urbano
- Notable patrimonio histórico-arquitectónico (Castro de Donramiro, Monumento Natural “Fraga de Catasós”, núcleo histórico-tradicional de Donramiro, Pazo de Quiroga).
- Na parroquia de Catasós futuro terceiro polígono industrial de Lalín.
- Lixeira perda de densidade de poboación, aumento da idade media da poboación e especial peso dos maiores de 85 anos. de idade.

Lalín de Arriba

Integración na trama urbana de Lalín

As áreas en cifras...

ÁREA PARROQUIAL	Nº PARROQUIAS	HABITANTES	SUPERFICIE Km2	IDADE MEDIA
A BALOUTA	5	374	36,00	54
VAL DO ARNEGO	9	711	30,50	55
DO CANDÁN	9	1.430	91,10	56
VAL DO DEZA	9	1.461	41,50	52
VÍA DA PRATA	4	1.056	33,50	52
VAL DO BOI	6	1.014	43,10	52
CARRIO SUR	6	1.031	30,10	50
ALTO DE VALES	3	1.485	17,80	52
LALÍN (Incluido Lalín de Arriba)	1	11.857	4,40	44
RESUMO RURAL	51	8.562	322,20	53

E TODO ESTO PARA?...

- Contribuir a fixar a poboación e favorecer novas unidades familiares...
- Incrementar os índices de calidade de vida.
- Mellorar a dotación de servizos, tanto esenciais como complementarios, educativos e de ocio
- ...
- A actividade inter-parroquial que xenera a figura dun **área parroquial** será ostensiblemente maior ao optimizar os recursos e dotar a estas de una "forza" engadida na posta en valor.
- Facilita a obtención/captación de recursos e equipamentos públicos dotacionais.
- Os locais sociais non ven alterada a súa existencia e actividade, pola contra o modelo permite a creación de circuitos de actividades culturais e de ocio.

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GRAZAS!

lalín
AXENDA
URBANA

<https://axendaurbana.lalin.gal>

